

vynaložila veškeru ku odvrácení nebezpečnosti žádoucí péči. Odvolací soud spatřuje nedostatek péče v tom, že nebylo zjištěno, kdy byly dráty posledně kontrolovány, ale nehledí-li se k tomu, že přerušení proudu je podle všeobecné známosti v centrále okamžitě poznatelné, závažno je hlavně, že kontrola je proti utajeným vadám drátu bezbranná, poněvadž měděné dráty mají tu a tam zjevně nepoznatelné nedostatky, které jsou příčinou, že také zevně zcela bezvadný drát vedení n á h l e se přetrhne, ale na druhé straně je závažno, že bylo zjištěno, že vedení elektrického proudu bylo provedeno podle stávajících zákonných i podle zvláštních předpisů, tedy že bylo se strany dovolatelky učiněno vše, co bylo v její silách. Na konec je závažno, že pravá příčina, proč se drát přetrhl, nebyla zjištěna, takže sluší za to považovati, že jde o náhodu, ta však podle §u 1311 obč. zák. jde na vrub toho, v jehož jmění se udála. Dovolací soud poznává, že žalobní nárok není důvodem svým po právu, a poněvadž to značí ve skutečnosti bezdůvodnost celého žádání žalobního, vyhovuje oprávněnému dovolání, mění rozsudky nižších stolic a žalobu zamítá.

Čís. 3961.

§§y 87 a 88 knih. zák. předpokládají, že jde o listinu, již má strana předložití knihovnímu soudu po prvé. Byl-li prvopis listiny již předložen a knihovním soudem schválen, stačí poukázati v knihovní žádosti na ono rozhodnutí.

(Rozh. ze dne 11. června 1924, Rv I 550/24.)

Žalobu o výmaznou kvitanci procesní soud první stolice zamítl v podstatě z toho důvodu, že žalobci dostalo se výmazné kvitance již před žalobou. O d v o l a c í s o u d rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání a uvedl o otázce, o niž tu jde, v

d ů v o d e c h:

Právní názor nižších soudů neodporuje předpisu §§ů 87 a 88 knihovního zákona, který předpokládá, že jde o listinu, již strana má předložití knihovnímu soudu po prvé. Jen v tomto případě vyžaduje knihovní zákon předložení prvopisu, jelikož knihovní soud podle §u 27 knih. zák. musí též zkoumati, zda nemá listina viditelné vady, jež by mohly otřásti její věrohodností. Byl-li prvopis listiny již předložen a knihovním soudem s hlediska §§ů 26, 27, 31 a násl. knih. zák. schválen, stačí poukázati v knihovní žádosti na toto dřívější rozhodnutí.

Čís. 3962.

Obchodní pomocníci.

Úprava hmotných poměrů zaměstnance úmluvou, již uzavřel s ním zaměstnavatel po zastavení podniku, nepodléhá ustanovením §u 20 zák. o obch. pom.

(Rozh. ze dne 11. června 1924, Rv I 573/24.)

Žalobce byl zaměstnán u Jiřího K-a jako obchodní pomocník. Dne 1. listopadu 1922 oznámil Jiří K. žalobci, že musí v podniku práci zastavit a žalobce dnem 30. listopadu 1922 z podniku propustiti, a vyplatil žalobci měsíční služné 600 Kč, s čímž žalobce souhlasil. Na jmění Jiřího K-a byl po té vyhlášen úpadek, k němuž žalobce přihlásil pohledávku na služném za čtyři měsíce. Ježto pohledávka nebyla uznána, domáhal se žalobce na úpadkové podstatě Jiřího K-a zaplacení 2.400 Kč (služné za prosinec 1922 až březen 1923), ježto mu nebyla dána řádná výpověď ve lhůtě §u 20 zákona o obch. pom. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Vzhledem k tomu, že šlo o poměr zaměstnavatele k obchodnímu pomocníkovi, tvoří základ pro posuzování sporu zákon ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák. a nařízení ze dne 9. ledna 1919, čís. 14 sb. z. a n. nařízení ze dne 28. února 1919, čís. 108 sb. z. a n., nařízení ze dne 17. prosince 1919, čís. 675 sb. z. a n., zákon ze dne 15. dubna 1920, čís. 337 sb. z. a n., nařízení ze dne 24. června 1920, čís. 395 sb. z. a n., nařízení ze dne 30. prosince 1920, čís. 694 sb. z. a n., nařízení ze dne 23. června 1921, čís. 218 sb. z. a n., nařízení ze dne 29. prosince 1921, čís. 498 sb. z. a n., nařízení ze dne 30. června 1922, čís. 180 sb. z. a n., nařízení ze dne 22. prosince 1922, čís. 381 sb. z. a n. Nařízením čís. 108/1919 bylo v §u 2 ustanoveno, že počínaje 8. únorem 1919 může zaměstnavatel, není-li umluvena delší lhůta výpovědní, dáti výpověď jen ve smyslu §u 20 zákona o obch. pom., zachovávaje lhůtu tam stanovenou. Ustanovení toto bylo blíže vysvětleno v nařízení ze dne 24. června 1920, čís. 395 sb. z. a n., kde v čl. III. se dí: § 2 odstavec první nařízení ze dne 28. února 1919, čís. 108 sb. z. a n. bude zníti: Od 1. června 1920 může zaměstnavatel, není-li umluvena delší lhůta, dáti výpověď jen ve smyslu §u 20 odstavec první, zákon o obch. pom., zachovávaje výpovědní lhůtu, tam stanovenou. Tímto nařízením, vydaným v rámci zákona čís. 337/1920 a prodlouženým nařízením čís. 381/1922 do 31. května 1923 platnost odstavce druhého §u 20 zákona o obch. pom. zrušena a zůstala v platnosti jen zákonná lhůta §u 20 odstavec první, leč že by smluvena byla lhůta delší, než zákonná. A v tomto případě smluvil žalobce s K-em v listopadu a prosinci 1922 lhůtu kratší, než zákon dovoluje, tedy proti zákonu a je smlouva ta právně bezúčinná, ničí (§ 879 obč. zák.) a platí zákonná lhůta §u 20 odstavec první zák. o obch. pom. Jest tudíž nárok žalobcův odůvodněn ve zmíněném zákoně. Ne j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolání, uplatňujícímu dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), nelze upřít oprávněnost, zejména pokud napadá právní názor odvolacího soudu, že ujednání mezi Jiřím K-em a žalobcem při ukončení služebního poměru následkem zastavení provozu jeho průmyslového závodu jest právně bezúčinným (ničím) ve smyslu §u 879 obč. zák. Odvolací soud má za to, že takové ujednání přičí se ustanovení §u 20 zákona ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák., doplněnému nařízením k ochraně zaměstnanců, tomuto zákonu podro-

bených, ve sbírce zákonů a nařízení v roce 1919 pod čís. 14, 108, 675, v roce 1920 pod čís. 395, 694, v roce 1921 pod čís. 218 a 498 a v roce 1922 pod čís. 180 a 381 vydanými, zejména předpisu Šu 2 (1) vládního nařízení čís. sb. 108 z roku 1919 a čl. III. vl. nař. čís. sb. 395 z roku 1920, vydaným v rámci zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 337 sb. z. a n., přehlíží však, že předpisy, jichž se dovolává, byla jen upravena výpovědní lhůta ve prospěch zaměstnanců v případě, když byl služební poměr jednostranně vypovězen zaměstnavatelem, že však jimi nebyla zapovězena dohoda zaměstnavatelova se zaměstnancem o úpravě jeho hmotných nároků, když poměr zaměstnanecký byl srovnalou vůlí stran při úplném zastavení podniku rozvázn. Dovolací soud jest v tomto případě vázán skutkovým zjištěním nižšího soudu, že zaměstnavatel Jiří K. oznámil 1. listopadu 1922 žalobci, že práci ve svém podniku musí zastavit a z podniku ho propustiti dnem 30. listopadu 1922 a že tohoto dne vyplatil žalobci služné za měsíc listopad 600 Kč, oznámiv mu opět zrušení služebního poměru, a žalobce s tím souhlasil. Tímto ujednáním byly smírně urovnány hmotné nároky žalobcovy, vzniklé následkem zastavení provozu strojírný a nešlo o nějakou novou úpravu služební smlouvy, když žalobce ze služeb zaměstnavatelových byl propuštěn a když bylo prvním soudem zjištěno, že ku slíbenému obnovení služebního poměru, kdyby práce později oživila, nedošlo. Žalobcův nárok, opírající se o ustanovení Šu 29 zákona o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák., jež podle Šu 40 tohoto zákona má povahu předpisu donucovacího, byl by oprávněným, kdyby šlo o smlouvu služební, jež by ovšem nesměla odporovati ustanovením zákona, v Šu 40 výčetmo uvedeným. Zde však byly hmotné poměry žalobcovy upraveny smírem (§ 1380 obč. zák.) po úplném zastavení práce v podniku a dohodnutí toto nemá povahy smlouvy služební, nýbrž smlouvy zrušovací a není při něm tedy vůle stran obmezena. Nepříčí se tedy předpisům výše dotčeným, jsouc platným a pro obě strany závazným a bylo by mu lze sice odporovati pro podstatný omyl (§ 1385 obč. zák.), kterého však žalobce v řízení v prvé stolici ani neuplatňoval.

Čís. 3963.

Uplatnění náhradních nároků musí se státi ve lhůtě Šu 34 zák. o obchodních pomocnících u soudu příslušného.

Ustanovení poslední věty Šu 1497 obč. zák. jest použití i při lhůtách propadných.

(Rozh. ze dne 11. června 1924, Rv I 618/24.)

Žalobě obchodního pomocníka o zaplacení služného za tříměsíční výpovědní lhůtu procesní soud prvé stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Odvolatel namítá, že žaloba měla býti zamítnuta, poněvadž žalobce neuplatnil nároku v propadné lhůtě šestiměsíční podle Šu 34 zákona o obchodních pomocnících a Šu 1162 písm. d) obč. zák. Jest sice lhostejno, jak také odvolatel uvádí, zda tato právní otázka posuzuje se podle toho či onoho zákon-